

Отримано: 4 травня 2018 р.

Прорецензовано: 29 травня 2018 р.

Прийнято до друку: 1 червня 2018 р.

e-mail: dandeloomis@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2018-2(70)-134-138

Матковська Г. О. Синтаксично-стильові особливості композиційних макроформ у романах Вірджинії Вулф. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 2(70), червень. С. 134–138.

УДК: 811.111-26

Матковська Ганна Олександрівна,

викладач кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національний технічний університет України «КПІ імені Ігоря Сікорського»

СИНТАКСИЧНО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ КОМПОЗИЦІЙНИХ МАКРОФОРМ У РОМАНАХ ВІРДЖИНІЇ ВУЛФ

Статтю присвячено дослідженню синтаксично-стильових особливостей композиційних макроформ, сукупність яких забезпечує структурно-змістову організацію художнього тексту. Наукову розвідку здійснено на матеріалі романів англійської письменниці В. Вулф «*To the Lighthouse*», «*Mrs Dalloway*», «*Orlando: a Biography*», «*The Waves*», «*Jacob's Room*» та «*The Years*». Досліджено принципи класифікації композиційних макроформ за функціонально-семантичними критерієм, за яким їх поділяють на розповіді, описи й міркування. Охарактеризовано основні структурно-семантичні типи композиційних макроформ, з-поміж яких розрізняють однорідні та неоднорідні. Проаналізовано структурно-змістові типи неоднорідності композиційних макроформ та їхній зв'язок з відносною частотністю використання експресивно-стильових засобів, заснованих на редуції та експансії вихідної моделі речення, у досліджених текстах. Висвітлено особливості функціонування засобів виразного синтаксису у романах В. Вулф.

Ключові слова: текст, композиційно-мовленнєва форма, еліпсис, повтор, експресивний синтаксис.

Матковская Анна Александровна,

преподаватель кафедры теории, практики и перевода английского языка
Национальный технический университет Украины «КПИ имени Игоря Сикорского»

СИНТАКТИКО-СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КОМПОЗИЦИОННЫХ МАКРОФОРМ В РОМАНАХ ВИРДЖИНИИ ВУЛФ

Статья посвящена исследованию синтаксических стилистических особенностей композиционных макроформ, взаимодействие которых определяет структурно-смысловую организацию текста. Материалами исследования послужили романы английской писательницы В. Вулф «*To the Lighthouse*», «*Mrs Dalloway*», «*Orlando: a Biography*», «*The Waves*», «*Jacob's Room*» и «*The Years*». Исследованы принципы классификации композиционных макроформ на повествование, описание и рассуждение согласно функционально-семантическому критерию. Охарактеризованы основные структурно-семантическую однородность и неоднородность композиционных макроформ. Проанализированы структурно-содержательные типы неоднородности композиционных макроформ и их связь с относительной частотой использования экспрессивно-стилистических средств, основанных на редуции и экспансии исходной модели предложения. Раскрыты функциональные особенности средств экспрессивного синтаксиса в романах В. Вулф.

Ключевые слова: текст, композиционно-речевая форма, эллипсис, повтор, экспрессивный синтаксис.

Hanna Matkowska,

lecturer at the Department of theory, practice and translation of English
National technical university of Ukraine «Ihor Sikorskiy KPI»

EXPRESSIVE SYNTACTIC FEATURES OF DISCOURSE MACROFORMS IN NOVELS BY VIRGINIA WOOLF

Discourse modes represent the three main functional-and-semantic forms of author's voice, i. e. narration, description, and argumentation. According to the structure they fall into discourse macroforms and microforms. On the basis of the structure-and-semantic peculiarities they are classified into homogenous and heterogeneous forms. The structural-and-semantic heterogeneity may be obtained due to the blend of two or more discourse modes or overlapping of the author's and character's voices within a single macroform. In some cases, both sources of heterogeneity modifying the macroform may be observed.

We assume that the structural-and-semantic properties of the discourse modes and the occurrence of expressive syntactic devices are interdependent. To prove this a complex qualitative-and-quantitative research has been performed. The initial stage involved splitting the texts under analysis into separate discourse macroforms, which were subsequently grouped according to their functional-and-semantic type into narratives, descriptions and argumentations. Within these functional-and-semantic groups the discourse macroforms were subdivided into the homogeneous and heterogeneous types in compliance with their structural-and-semantic uniformity. The following stage involved the functional analysis of the expressive syntactic devices within the discourse macro-forms of various functional-and-semantic as well as structural-and-semantic types. The relative occurrence of ellipsis, aposiopesis, asyndeton, and repetition was calculated. Hence, the results obtained proved that the majority of expressive syntax devices are abundant in heterogeneous discourse macro-forms, rather than in homogeneous. Besides, the frequency of their use is more prominent in the text samples, which are marked with narrative voice overlapping.

Key words: text, discourse modes, ellipsis, repetition expressive syntax.

Художній текст, як носій культурно-естетичної інформації та віддзеркалення особистості автора, є об'єктом численних наукових розвідок у різних царинах гуманітарних наук. Неоднорідність художньої структури модерного тексту вимагає застосування комплексного підходу до дослідження його композиційної будови крізь призму лінгвостилістики.

Актуальність дослідження зумовлена загальним науковим інтересом до вивчення мовно-мовленнєвих особливостей літературних творів модерного дискурсу, а також відсутністю комплексних системних досліджень лінгвістичних аспектів композиційної будови романів В. Вулф.

Вивченню композиційно-мовленнєвої будови тексту присвячено дослідження українських та іноземних учених. Так, наприклад, М. П. Брандес, дослідивши структурно-змістові особливості творів різних жанрів та стилів, пропонує розрізняти композиційно-мовленнєві форми, які презентують мовлення автора, й архітектоніко-мовленнєві форми, що відображають мовлення персонажів. Відповідно, поділ композиційно-мовленнєвих форм традиційно відбувається за особливостями об'єкта мовлення й логічними зв'язками, які лежать в основі його характеристики. Таким чином, предметом розповіді є послідовність дій або події, поєднаних за допомогою зв'язку темпоральної послідовності. Опис пов'язаний із характеристикою особливостей певного предмету, який є частиною простору художньої дійсності. Він формується за допомогою логічних зв'язків співположення або синхронності. Нарешті предметом міркування є причинно-наслідкові відношення між явищами, подіями або ідеями, а в основі його формування лежать каузальні логічні зв'язки [1, с. 73-76]. Архітектоніко-мовленнєві форми, на відміну від композиційно-мовленнєвих форм, ґрунтуються на формі відношення між учасниками комунікації – односпрямованого (монологічна форма) або взаємноспрямованого (діалогічна форма). Вони існують у вигляді монологу, діалогу, полілогу або їхніх поєднань, що реалізуються у формі вираженого або внутрішнього мовлення [1, с. 119].

Американська лінгвістка К. Сміт пропонує суто лінгвістичний підхід до аналізу композиційно-мовленнєвої структури творів різних стилів та жанрів. Для позначення функціонально-змістових типів мовлення авторка використовує термін «discourse mode». Загалом вона визначає п'ять видів композиційно-мовленнєвих форм – розповідь, опис, повідомлення, інформаційне повідомлення та роздум (narration, description, report, information, argument) [6, с. 8]. До трьох основних композиційно-мовленнєвих форм авторка додає форму «повідомлення», притаманну переважно текстам публіцистичного стилю, й «інформаційне повідомлення», характерне для наукових й науково-популярних текстів.

Попри ґрунтовні дослідження композиційно-мовленнєвих форм у рамках лінгвістики, літературознавства й теорії наративу, проблема механізмів створення змістової та структурної неоднорідності форм не була достатньо висвітлена у наукових працях. З метою оптимального опису й типологізації композиційно-мовленнєвої будови романів В. Вулф необхідно розробити класифікацію композиційно-мовленнєвих форм з урахуванням особливостей структурно-семантичної неоднорідності. Крім того, вперше було проаналізовано залежність частотності використання окремих засобів експресивного синтаксису від структурно-семантичного типу композиційної макроформи.

Виклад основного матеріалу. Під композиційно-мовленнєвою формою пропонуємо розуміти фрагмент художнього тексту, якому притаманна змістово-тематична однорідність, що ґрунтується, з одного боку, на особливостях предмету зображення, а з іншого – на використанні типових лексико-семантичних і граматико-синтаксичних засобів. За семантичною ознакою розрізняють три основні композиційно-мовленнєві форми – розповідь, опис і міркування. Предметом розповіді є сукупність дій або подій, які відбуваються у художній дійсності тексту та поєднані зв'язками часової послідовності; опис передбачає зображення ознак деякого живого або неживого об'єкта художнього світу, які проявляються у певний момент часового континууму твору; предмет міркування – це ідеї та поняття, пов'язані між собою причинно-наслідковими відношеннями.

За структурними характеристиками композиційно-мовленнєві форми поділяються на макроформи й мікроформи. Композиційна макроформа може складатися з абзацу або послідовності абзаців, об'єднаних спільною темою, предметом й способом зображення художньої дійсності, який визначає семантичний тип композиційно-мовленнєвої форми (розповідь, опис або міркування), в свою чергу композиційну мікроформу утворює речення або послідовність речень, інтегрованих в основну макроформу іншого семантичного типу. Попри те, що інтегрована мікроформа завжди тематично пов'язана з домінуючою макроформою, вона зберігає інший спосіб зображення художньої дійсності й лексичні та синтаксичні ознаки, притаманні її семантичному типу.

Відповідно до структурно-семантичних особливостей композиційно-мовленнєві форми поділяються на однорідні та неоднорідні. Неоднорідним макроформам притаманна структурно-змістова варіативність, яка досягається за рахунок поєднання композиційно-мовленнєвих форм різних семантичних типів або планів авторського й персонажного мовлення в межах однієї макроформи. Залежно від лексико-семантичних й структурно-синтаксичних особливостей пропонуємо наступні типи неоднорідних композиційних макроформ: а) контаміновані, б) інтерферовані й в) контаміновано-інтерферовані.

Виразальні засоби є формами синтаксичної організації мовлення, які використовуються з метою створення додаткового експресивного забарвлення висловлювання. Вчені стверджують, що в основі засобів виразного синтаксису лежить доцільне відхилення від стилістично нейтральної синтаксичної норми мови, під якою розуміють усталені правила побудови речень, що передають певну інформацію без додаткового емоційно-експресивного змісту [2, с. 65]. До найважливіших особливостей речення, які можуть передавати цей додатковий зміст, що актуалізується у художньому тексті, належать довжина, структура й пунктуаційне оформлення речення [3, с. 56]. Стилістичний ефект, викликаний відхиленням від мовної норми, може реалізуватися як у межах одного речення, так і шляхом взаємодії декількох речень у фрагменті тексту.

У нашому дослідженні ми розглянули особливості функціонування і рекурентності виразних синтаксичних засобів, під якими, в слід за О. М. Мороховським, розуміємо синтаксичну модель речення, що несе додаткову логічну або експресивну інформацію, що сприяє підвищенню прагматичної ефективності висловлювання і мовлення загалом [4, с. 138]. У науковій розвідці представлено дані про виразні синтаксичні засоби, засновані на редукції компонентів вихідної моделі речення (еліпсис, замовчування, номінативне речення й асиндетон) та на її експансії (повтор).

Під терміном «еліпсис» розуміють вилучення одного або обох головних членів речення, значення яких можливо встановити за контекстом. Цьому засобу виразного синтаксису притаманні компактна будова й перерозподіл семантико-стилістичного навантаження, яке припадатиме лише на ті лексичні одиниці, які виражені експліцитно [4, с. 139-140]. Переважно він використовується у художній прозі з метою імітації невимушеного спілкування, а також підкреслюють емоційний стан мовця, оскільки природньому мовленню характерні спонтанність й лаконічність. У монологічних архітектоніко-мовленнєвих формах еліпсис використано з метою імітації спонтанного мовлення. Переривання мовлення, пов'язаний з особливим емоційним станом мовця носить назву апосіопези або замовчування. Цей засіб експресивного синтаксису, як і еліпсис, широко використовується у відтворенні усного спонтанного мовлення. У проаналізованих романах зазначений прийом характеризує

функціональна варіативність, оскільки він імітує потік мовлення, який переривається внаслідок надмірної емоційності, яка впливає на характер мовлення:

'What's 'I?... 'I...' She stopped. She did not know what she meant. She was talking nonsense [11, с. 98].

Крім того, апосіопеза вживається з метою зобразити сприйняття особою розрізненого мовлення, яке долинає з натовпу: *She stopped. So did every one. 'To-morrow ... Sunday ... a beastly ... you tell me ... go then!' 'Crash!' [7, с. 79].*

В окремих випадках замовчування застосовується з метою пом'якшення грубого вислову й виступає у якості синтаксичного аналога евфемізму. Наприклад, у наступному фрагменті потенційно непристойну лексичну одиницю було нейтралізовано шляхом використання апосіопези. При цьому, загальний зміст висловлювання зберігається за рахунок парентези, яка містить авторський коментар, що пояснює зміст його прихованої частини:

'We had a word for them. Ah! I have it...' (But we must omit that word; it was disrespectful in the extreme and passing strange on a lady's lips) [9, с.76].

Іншим засобом експресивного синтаксису, заснованим на редукції початкової моделі речення є номінативні речення – односкладові синтаксичні структури, головний член яких виражений іменником, займенником або іншою субстантивованою частиною мови (наприклад, прикметником або герундієм), яка називає особу, предмет або явище. У художніх творах В. Вулф номінативні речення мають варіативну структуру й широкий спектр функціонування. Поєднання кількох синтаксичних конструкцій цього типу використовується з метою імітації фрагментарного потоку думок, внутрішнього мовлення персонажа:

It did come, after all so naturally; so much more naturally than Clarissa. No fuss. No bother. No finicking and fidgeting. All plain sailing. And the dark, adorably pretty girl on the verandah exclaimed (he could hear her) [8, с. 147].

Посилення виразності відбувається за рахунок анафоричного повтору частки *no*. Отже, у поєднанні з іншими засобами виразного синтаксису – парентезою (*he could hear her*) й лексичним повтором (...*after all so naturally; so much more naturally...*), номінативні речення створюють ефект спонтанного неструктурованого внутрішнього мовлення.

Наступний синтаксичний засіб виразності – асиндетон, заснований на безсполучниковому поєднанні однорідних членів простого речення, або предикативних комплексів у складному. Для прикладу розглянемо уривок з роману «Orlando. A Biography», в якому наведений фрагмент внутрішнього монологу героя, розчарованого у своєму коханні:

Faithless, mutable, fickle, he called her; devil, adulteress, deceiver; and the swirling waters took his words, and tossed at his feet a broken pot and a little straw. [9, с. 30].

Представлений текст є поєднанням внутрішнього мовлення дійової особи, вираженого засобами невластивої прямої мови, й авторської розповіді. Однорідні члени речення, поєднані безсполучниковим зв'язком, утворюють дві симетричні групи, які містять, у першому випадку три прикметника, у другому – три іменника, які характеризують особу. Контраст у цій композиційно-мовленнєвій формі здійснюється за рахунок поєднання асиндетону у невластивої прямій мові й полісиндетону (повтор сполучника *and*) в авторському мовленні. Відсутність сполучників між однорідними членами речення прискорює ритм прозового твору [4, с.143] й забезпечує динамічність мовлення.

Засоби виразного синтаксису, в основі яких лежить редукція початкової моделі речення, використовуються у художніх творах В. Вулф порівняно нечасто. Функціонування еліптичних конструкцій і апосіопези у досліджених матеріалах обмежується планом мовлення персонажів, тому зустрічається в інтерферованих й контаміновано-інтерферованих композиційно-мовленнєвих макроформах з елементами прямої або невластивої прямої мови. Номінативні речення також функціонують переважно у складі композиційно-мовленнєвих форм, які містять фрагменти внутрішнього монологу, вираженого засобами невластивої прямої мови, або екстравертного діалогу, реалізованого за допомогою прямої мови. У більшості проаналізованих випадків асиндетон надає виразності мовленню персонажів творів. Однак, слід зауважити, що номінативні речення й синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком зустрічалися у невеликій кількості у фрагментах авторського мовлення.

Одним із найбільш широко вживаних засобів виразного синтаксису, заснованого на експансії початкової моделі речення є повтор – стилістичний прийом, який полягає у дворазовому або кількаразовому використанні в межах контексту у певній послідовності тотожних або подібних (як у формальному, так і в семантичному аспектах) елементів – звуків, слів або їхніх частин, синтаксичних конструкцій, ужитих компактно або дистантно, для досягнення відповідного виразального або виразально-зображального ефекту [5, с. 496]. У проаналізованих романах В. Вулф активно функціонують різні структурні типи повторів, серед яких контактні, дистантні, кільцеві, розширені, суміжні

Контактний повтор реалізується завдяки багаторазовому використанню лексичної одиниці або словосполучення, поєднаних за допомогою сполучника *and*, у межах одного речення. Наступний уривок «The Waves» демонструє втілення експресивної функції цього засобу виразного синтаксису:

'I hear something stamping,' said Louis. 'A great beast's foot is chained. It stamps, and stamps, and stamps [10, с. 5].'

У фрагменті монологу одного з головних героїв роману «Хвилі» Луїса згадується акустичний образ, який переслідує його протягом усього його життя, зображеного у творі. Нав'язливий гучного гуркоту автор передає за допомогою використання трикомпонентного контактного повтору (*stamps, and stamps, and stamps*), який у поєднанні з лексемою *stamping* з першого речення утворюють частковий кільцевий повтор і здійснює обрамлення частини монологу.

Цей образ зустрічається загалом шість разів у романі і завжди пов'язаний зі сприйняттям шуму моря Луїсом, вказуючи на його тривожність й невпевненість:

'The beast stamps; the elephant with its foot chained; the great brute on the beach stamps,' said Louis [10, с. 5].

...but I hear always the sullen thud of the waves; and the chained beast stamps on the beach. It stamps and stamps [10, с. 31].

But the chained beast stamps and stamps on the shore' [10, с. 36].

I find relics of myself in the sand that women made thousands of years ago, when I heard songs by the Nile and the chained beast stamping [10, с. 71].

Впізнаваність акустичного образу досягається за допомогою взаємодії трьох компонентів, які повторюються у тексті роману й створюють складну анімалістичну метафору. Шум, створений хвилями, порівнюється зі звуками, які створює прикута тварина (*the elephant with its foot chained; the great brute; the chained beast*). Головною складовою, що актуалізує образ

є дієслово *to stamp*, яке повторюється найчастіше і передає ритм і особливості сприйняття цього звуку персонажем. Отже, номінативний компонент складної метафори – це синонімічні лексеми *beast / brute / elephant*, ад'єктивна складова – означення, виражене за допомогою Participle II *chained*, і, нарешті, дієслівний компонент представляє дієслово *to stamp*.

Останнім випадком використання цього повтору знаходимо у п'ятій інтерлюдії роману (*The sun had risen to its full height...*):

The waves fell; withdrew and fell again, like the thud of a great beast stamping [10, с. 83].

Оскільки кожна інтерлюдія, в якій зображено певний період дня, корелює з віком героїв, образ сонця в zenіті співвідноситься з їхньою зрілістю. Тому саме в цей період химерна асоціація шуму моря зі звуками, що їх створює прикутий звір, покидає Луїса. Варто зауважити, що завдяки майже тотожному повторенню лексичних одиниць, навіть вельми дистантне розташування метафор у тексті не завадило створенню єдиного образу.

Проте, як правило, у романах В. Вулф спостерігаємо використання *дистантного повтору* в межах коротших текстових відрізків – окремих абзаців або композиційно-мовленневих форм, при цьому повторюватися можуть як слова, так і словосполучення і речення. У досліджених творах однією з важливих функцій дистантного повтору є створення центрального образу, навколо якого розгортаються події. Приклад реалізації цієї функції показано в уривку з роману «Jacob's Room»:

The post for which she was waiting (strolling up Dods Hill while the random church bells swung a hymn tune about her head, the clock striking four straight through the circling notes; the glass purpling under a storm-cloud; and the two dozen houses of the village cowering, infinitely humble, in company under a leaf of shadow), the post, with all its variety of messages, envelopes addressed in bold hands, in slanting hands, stamped now with English stamps, again with Colonial stamps, or sometimes hastily dabbed with a yellow bar, the post was about to scatter a myriad messages over the world [7, с. 123-123].

Повторюваною у цьому абзаці є лексична одиниця *the post*, яка організовує навколо себе оповідь. Слід також зауважити, що при кожному згадуванні пошти у цьому абзаці вагомість її ролі зазнає змін – від допоміжної до головної. Хоча на структурному рівні лексична одиниця не зазнає змін, однак, на функціонально-семантичному ми можемо спостерігати деякі трансформації. За першої згадки лексема *the post* є стилістично нейтральною, оскільки вона перебуває в опозиції до синтаксично експресивної парентези, виділеної графічно за допомогою дужок. Парентетично відокремленою є послідовність словосполучень, які створюють хронотоп оповіді й надають характеристики часу (*while the random church bells swung a hymn tune...; the clock striking four...*) та місця (*up Dods Hill; the two dozen houses of the village cowering, infinitely humble...*). При цьому відбувається посилення виражального потенціалу парентези за рахунок вживання метафор – дієслвної (*the glass purpling under a storm-cloud*) й номінативної (*under a leaf of shadow*).

Використана вдруге, лексична одиниця *the post* починає функціонувати як компонент повтору й набуває експресивного забарвлення. Домінантна роль лексеми у цій частині абзацу підкреслена використанням численних означень, які модифікують її (*with all its variety of messages, envelopes addressed in bold hands...*). При цьому, до структури означень також входять стилістично марковані елементи, наприклад, фрагмент *...in bold hands, in slanting hands...* поєднує одночасно повтор (*hands*), синтаксичний паралелізм, який підтримується використанням сполучника *in*, й протиставлення манери письма (*bold / slanting*).

У третьому випадку слово *the post* перебуває в особливо сильній позиції, оскільки функціонує як третій компонент повтору, що супроводжується семантичною градацією (від допоміжного до головного). Його статус, перш за все, підкреслюється тим, що лексема утворює предикативний зв'язок і функціонує як головний член речення (*the post was about to scatter a myriad messages over the world*). Експресивність посилено за допомогою використання гіперболи у додатку (*a myriad messages*).

Зауважимо, що дистантними повторами у тексті можуть бути не лише слова й словосполучення, а й речення. У цьому випадку вони покликані транслювати певну ідею або лейтмотив, що пов'язує всі елементи композиційно-мовленневої форми у єдине змістове ціле. Наведений нижче уривок з роману «*To the Lighthouse*» демонструє використання лейтмотиву «*She was dead*» по відношенню до однієї з головних дійових осіб місис Ремзі:

She was dead. Here was Lily, at forty-four, wasting her time, unable to do a thing, standing there, playing at painting, playing at the one thing one did not play at, and it was all Mrs. Ramsay's fault. She was dead. The step where she used to sit was empty. She was dead [12, с. 112].

Роздуми Лілі Бріско, передаються за допомогою невластиво-прямої мови, перериваються повторюваним твердженням «*She was dead*» щоразу як вона згадує місис Ремзі. Виразність цієї композиційно-мовленневої форми підтримує використання повторів (*playing at painting, playing at the one thing one did not play at*) й часткового синтаксичного паралелізму (*Here was Lily, ...wasting her time, ...standing there, playing at painting...*).

Розташування повторюваних слів, словосполучень або речень на початку й в кінці уривку тексту носить назву *кільцевий повтор*. У наступному уривку в якості повторюваної одиниці виступає речення «*She was one of the unlucky ones*», який обрамлює розповідь:

She was one of the unlucky ones. She had been thinking it was a safe job, sure to last the summer out anyhow. The lady was dead; the gentleman too. She had got the job through her son the policeman. The house with its basement would never let this side of Christmas – so they told her. She had only to show parties round who came with orders to view from the agent. And she always mentioned the basement – how damp it was. 'Look at that stain on the ceiling'. There it was, sure enough. All the same, the party from China took a fancy to it. It suited him, he said. He had business in the city. She was one of the unlucky ones – after three months to turn out and lodge with her son in Pimlico [11, с. 103].

Особливість функціонування цього повтору полягає у тому, що перший його компонент виступає як теза, обґрунтування якої є розповідь, розташована між повторюваними реченнями. При цьому, другий компонент виконує роль висновка.

Повтор є одним із найбільш продуктивних засобів експресивного синтаксису з точки зору забезпечення структурно-змістової єдності як в межах композиційно-мовленневої макроформи, так і на рівні цілого тексту. У контекстах цей засіб тяжіє до поєднання з лексико-семантичними засобами виразності, такими як епітети, порівняння, рідше – метафора й метонімія. Така лексико-синтаксична конвергенція засобів виразності забезпечує підвищену експресивність текстових фрагментів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Серед засобів виразного синтаксису найбільш кількісно репрезентативними є засоби, що ґрунтуються на експансії вихідної моделі речення, до яких належать повтори й парантизи. Різні типи повторів зустрічаються у більш ніж половині композиційних макроформ усіх структурно-семантичних типів. Відносно рівномірне поширення цього засобу пояснюється його функціональною специфікою, яка полягає у забезпеченні структурно-змістової цілісності тексту, а також внаслідок його потенціалом утворювати стильову конвергенцію з тропами. Рідше зустрічаються експресивні засоби, в основі яких лежить редукція вихідної моделі речення (еліптичні конструкції, номінативні речення, асиндетон). Переважно вони функціонують у інтерферованих й контаміновано-інтерферованих композиційних макроформах з елементами прямої або невласне-прямої мови, оскільки увиразнюють мовлення персонажів. У подальших наукових розвідках вважаємо перспективним дослідити особливості функціонування стильових синтаксичних прийомів, а також лексико-стильових засобів у композиційних макроформах романів В. Вулф.

Література:

1. Брандес М. П. Стилистика текста. Теоретический курс / М. П. Брандес. – М.: Прогресс-Традиция, 2004. – 416 с.
2. Кузнец М. Д. Стилистика английского языка / М. Д. Кузнец, Ю. М. Скребнев. – Л.: Государственное учебно-педагогическое издательство, 1960. – 175 с.
3. Кухаренко В. А. Интерпретация текста: Учебник для студентов / В. А. Кухаренко. – Одесса: Латстар, 2002. – 292 с.
4. Мороховский А. Н. Стилистика английского языка / А. Н. Мороховский, О. П. Воробьева, Н. И. Лихошерст. – К.: Главное издательство издательского объединения «Вища школа», 1984. – 236 с.
5. Русанівський В. М. Українська мова: Енциклопедія / В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. – 828 с.
6. Smith C. S. Modes of discourse. The local structure of texts / C. S. Smith. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 334 p.

Джерела ілюстративного матеріалу:

7. Woolf V. Jacob's Room / V. Woolf. – London: Hogarth Press, 1960. – 184 p.
8. Woolf V. Mrs Dalloway / V. Woolf. – London: Harper Press, 2013. – 210 p.
9. Woolf V. Orlando: a Biography / V. Woolf. – Ware: Wordsworth Editions Limited, 2003. – 166 p.
10. Woolf V. The Waves / V. Woolf. – Ware: Wordsworth Editions Limited, 2000. – 172 p.
11. Woolf V. The Years / V. Woolf. – Ware: Wordsworth Editions Limited, 2012. – P. 5-304.
12. Woolf V. To the Lighthouse / V. Woolf. – Ware: Wordsworth Editions Limited, 2002. – 159 p.